

Tendències del cinema italià del segle XXI/2009

L'any passat, en la presentació de la primera edició del cicle "Tendències del cinema italià del segle XXI", dèiem que —juntament amb els veterans— "avançava l'escamot dels nous realitzadors amb forta personalitat i discurs propi, encapçalat per Paolo Sorrentino i Matteo Garrone", entrè altres. Quan vàrem publicar aquestes notes, encara no havia arribat el reconeixement internacional del Festival de Canes, en el qual *Gomorra* de Garrone seria guardonat amb el Gran Prix i *Il Divo* de Sorrentino amb el Premi del Jurat. Però d'úiem anys apostant pels dos autors, així, doncs, ens alegrem sense sorprendre'ns massa.

Els dos films tenen ara distribució comercial a Espanya; el primer arrasa en taquilla, el segon menys, però ocupa un molt honorable lloc en el rànquing; si consideram que, des del 2002, a Espanya, cap film de parla no anglesa no ha arribat a situar-se entre les primeres vint-i-cinc més vistes de l'any, hauríem d'alegrar-nos-en. Però rebutjam de manera rotunda com a provincianisme qualsevol plantejament xovinista. A més, una gavina no fa estiu. I dues tampoc.

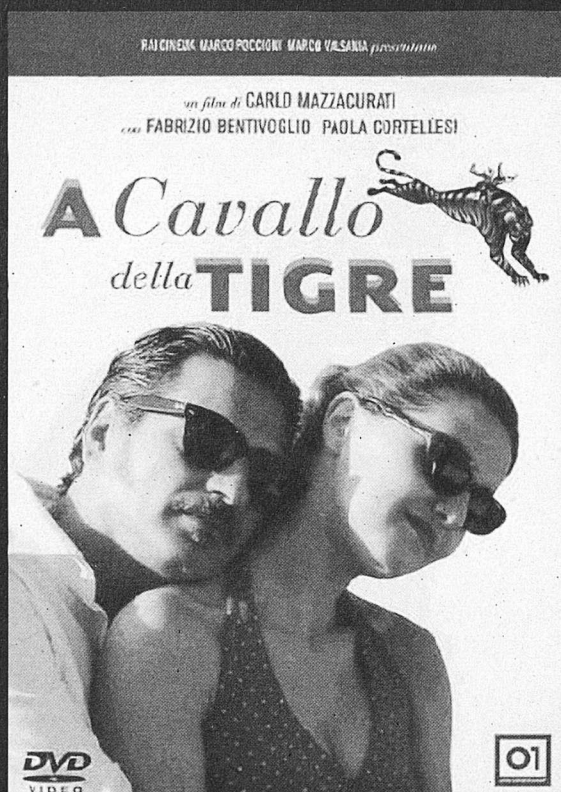
En canvi, continuam cultivant el vici de la crítica constructiva. Continuen passant coses incomprensibles, que volem contar; el multipremiat *Romanzo criminale* de Michele Placido, estrenat a Itàlia el setembre del 2005, arriba finalment a les pantalles espanyoles el 25 de desembre del 2008! Ara bé: si passa gairebé desapercebut, de qui és la culpa?, del públic? No ho creim. Comparin aquestes dades: *Australia* s'estrena en 510 sales alhora, *Gomorra* (i és una excepció) en 77, *Romanzo criminale* en 33. És molt probable que les coses haguessin anat de forma molt diferent si aquest film s'hagués estrenat precoçment i en 221 sales, com va passar a França, on va arribar a conver-

tir-se en un film de culte. I, en veritat, se'l mereixia: actors extraordinaris, bon ritme, història que causa impacte. Una mescla perfecta d'ingredients aptes fins i tot per a aquests espectadors que trepitgen un cinema només si fa olor de crispetes.

Evidentment qualche cosa ha de canviar; fan falta exhibidors i distribuïdors que, davant la impossibilitat de competir contra la maquinària industrial i publicitària del colós cinematogràfic nord-ameri-

TENDENCIAS DEL CINE ITALIANO DEL SIGLO XXI '09

<p>Patrocinio</p> <p>Ambasciata d'Italia a Madrid</p> <p>Istituto Italiano di Cultura di Madrid Istituto Italiano di Cultura di Barcellona</p> <p>Proyecto y dirección</p>	<p>Organización</p> <p>BILBOKO ARTE EDER MUSEOA MUSEO DE BELLAS ARTES DE BILBAO</p> <p>Obra Social SA NOSTRA Caixa de Balears</p> <p>Colaboración</p> <p>Agradecimientos</p>
--	--

cà, cerquin formes i canals alternatius per arribar a un públic que —ho constatat cada vegada que organitzam un passi o una retrospectiva— sempre respon de manera positiva a la crida del cinema d'autor; atès que d'això es tracta: d'un cinema, ho recordàvem a l'inici, amb un discurs propi.

Per donar visibilitat a un cinema amb discurs propi i a una classe d'obres, amb les quals seria impossible topar-se en el circuit comercial i fins i tot en els festivals, hem seleccionat, un any més, vuit films italians relativament recents i inèdits a Espanya, als quals s'hi han afegit dos documentaris. Hem volgut, d'aquesta manera, obrir una finestra sobre una producció que té dificultats encara majors que les del cinema de ficció a l'hora d'exhibir-se. Però és justament en l'anomenat cinema del real en què es noten algunes de les més destacades novetats en el terreny de la visió, que molt cinema *main stream* ja és totalment incapaç d'inventar.

N'estam tan convençuts, de tal fet, que hem dedicat al documentari contemporani el quart número de la revista anual del cinema italià *Quaderni del CSCI*. Desitjam que la presentació d'aquest monogràfic en l'àmbit de la retrospectiva "Tendències del cinema italià del segle XXI" prolongui el debat a l'entorn a una producció que, més enllà dels gèneres, té encara molt a contar-nos. Ho impulsarem des d'un circuit privilegiat de set cinemateques, el suport de les quals a un cinema de qualitat volem agrair. Els films arribaran a diverses capitals de la Península i a les illes Canàries i a les Balears. En conjunt representen la complexa realitat italiana: Sicília, Nàpols, Roma, Milà, el Nord-est, Ligúria. Hem intentat dibuixar un paisatge que pugués

dialogar, en la distància, amb el de les ciutats on s'exhibiran.

SINOPSIS DE LES PEL·LÍCULES PROGRAMADES

Carlo Mazzacurati. *A cavallo della tigre* (2002), 102 min.

Guido (Fabrizio Bentivoglio) és un simpàtic quarantí ple de dubtes. Per resoldre la seva precària situació econòmica, planeja un atracament en què hi involucra Antonella (Paola Cortellesi), la seva jove companya, de professió ballarina de televisió.

Roberto Torre. *Angela* (2002), 95 min. Angela (Donatella Finocchiaro) es casa als vint anys amb Saro. Durant molts anys comparteixen una vida de ganàncies fàcils. És esposa, amant i còmplice del marit, fascinada per aquest tipus de vida, li agrada el luxe, el diner i, sobretot, el risc.

Andrea i Antonio Frazzi. *Certi bambini* (2004), 94 min.

Rosario viu a un barri popular, té cura de la seva padrina malalta. Però quan surt de casa, agafa un altre rumb i es dedica a delinquir juntament amb altres petits còmplices i amics.

Wilma Labate. *Domenica* (2001), 95 min. Un inspector de policia i Domenica, una al·lota òrfena, entrenen un llarg viatge pels carrers de Nàpols. Basada en la novel·la de Juan Marsé *Ronda del Guinardó*, barri barcelonès que en el film de Labate es converteix en la ciutat partenopea.

Pietro Reggiani. *L'estate di mio fratello* (2005), 82 min.

Sergio, fill únic d'una família burgesa, és un al·lot aviciat i somniador. A l'estiu, com de costum, es trasllada amb els pares a la casa de camp. Però la notícia de l'arribada d'un germà en trencarà la idíl·lica existència.

Marco Amenta. *Il fantasma di Corleone* (2006), 85 min.

Després de tres anys d'absència, Marco, un jove director, decideix tornar a Sicília. Allà, en un món en què la realitat i la ficció es mesclen contínuament, intentarà aclarir la seva relació amb l'illa. Serà un viatge marcat pel paisatge i els personatges sicilians; entre els quals, Bernardo Provenzano, el fantasma de Corleone, de qui ningú no en sap res. (Bernardo Provenzano, el fantasma de Corleone, serà detingut el 12 d'abril del 2006. El film, produït el 2004, acabava d'estrenar-se el 31 de març d'aquest mateix any).

Carlo Verdone. *Ma che colpa abbiamo noi* (2003), 89 min.

Ma che colpa abbiamo noi

Durant una sessió de grup, la psicoterapeuta mor asseguda en el seu escriptori, darrere del cristall obscur de les ulleres de sol, deixant els vuit pacients "orfes". Passats els primers minuts d'incertesa, els pacients decideixen cercar un substitut. Com que la recerca es revela impossible, resolen autogestionar les futures sessions.

Massimo Andrei. *Mater natura* (2005), min. 93 min.

El jove transvetit Desiderio viu una història d'amor intens i verdader amb el gerent d'un negoci de rentatge de cotxes, Andrea. Desiderio ignora que el seu estimat està a punt de casar-se amb una cambrera i sobretot ignora que l'al·lota que ha llogat un pis de la seva família és justament Maria, futura esposa d'Andrea.

Leonardo Di Costanzo i Bruno Oliviero. *Odesa* (2005), 65 min.

Mater natura

Extraordinari testimoni d'un capítol d'història soviètica, això és, els records dels mariners de la nau Odesa, abandonats en el port de Nàpols durant anys.

Pasquale Scimeca. *Placido Rizzotto* (2000), 110 min.

Drama de màfia i gelosia en la Corleone postbèlica. Història d'un heroi de rostre pagesívol que podria pertànyer a qualsevol racó ancestral del món, Colòmbia o l'Iran. ■

Placido Rizzotto

Patrocini: Ambasciata d'Italia a Madrid
Organització: Cinemateca UGT-Sevilla, Filmoteca de Albacete, Filmoteca de Andalucía, Filmoteca Canària, Filmoteca de Cantàbria, Fundació "SA NOSTRA"-Centre de Cultura "SA NOSTRA"-, Museo de Bellas Artes de Bilbao

Col·laboració: Filmitalia, Cinecittà Holding, Istituto Italiano di Cultura di Madrid, Istituto Italiano di Cultura di Barcellona

Agraïments: Adriana Chiesa Enterprises, Eurofilm, Indigo Film, Intramovies, Nuvola Film, Rai Trade Projecte i direcció: Daniela Aronica